

Din, min og vores historie

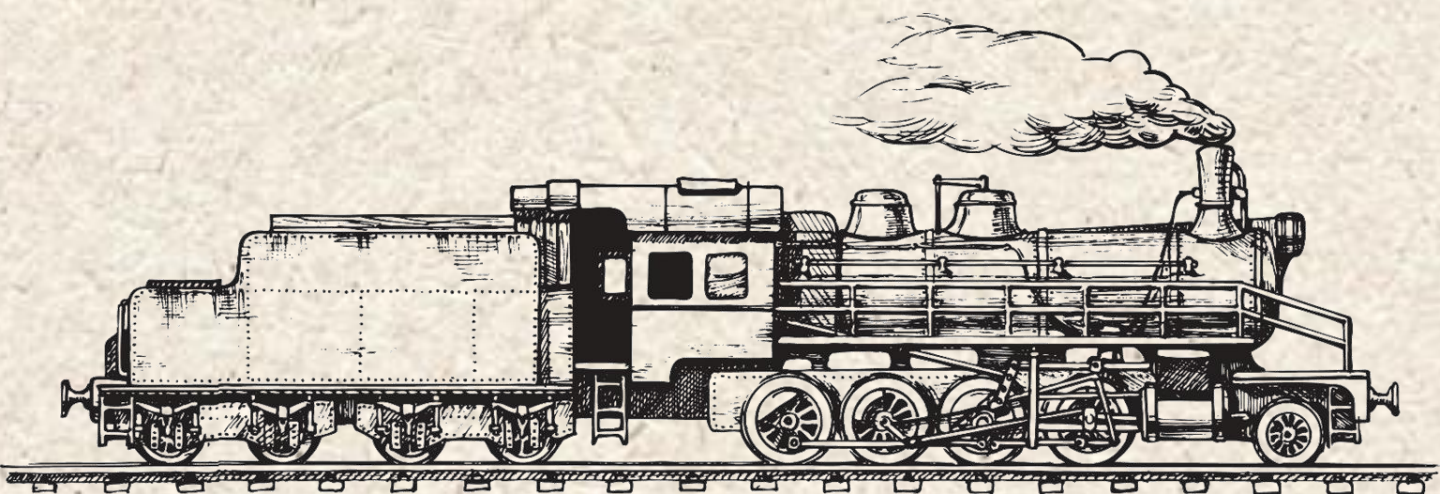

Hvor kommer du fra?

Materialet:

Dette materiale er rettet til indskolingen. Det kan bruges som forberedelse til et besøg på Immigrantmuseet eller uafhængigt på skolen.

Materialet består af forskellige personberetninger og opgaver, alle med det formål at styrke elevernes forståelse af *hvorfor* folk migrerer, og *hvordan* det mon er.

2. udgave, 2023

Af Lise Milan Nielsen

Undervisningsansvarlig Furesø Museer / Immigrantmuseet

Hvem er jeg? Og hvor kommer jeg egentlig fra?

Mange mennesker prøver at flytte i løbet af deres liv. Har du også prøvet det?

Måske er du flyttet fra en by til en anden? Måske er du flyttet til Danmark fra et helt andet land?

Hvorfor flytter mennesker?

Nogle mennesker flytter, fordi de har fået et arbejde i et andet land. Nogle flytter, fordi de godt vil prøve at bo i et andet land. Og nogle flytter, fordi de er nødt til det.

Migrant-a'hva'for'noet?

Når et menneske flytter fra sit eget land for at bo i et nyt land, så kalder man det "*at migrere*", og personen, der flytter hedder "*en migrant*". En migrant er altså en person, der flytter til et nyt land for at bo der.

Ord-forklaring

Hvad betyder de forskellige ord, som du kan støde på i dette materiale?

Migrant: En person der flytter til et andet land.

At migrere: At rejse til et andet land (for at bo der).

Under-ernæret: Betyder at man ikke har fået nok mad i rigtig lang tid.

Moders-mål: Det sprog man taler i sit føde-land.

Modtager-klasse: En klasse man går i, mens man lærer dansk, inden man kommer ind i en dansk folkeskole.

Fattig-gården: Et hjem for fattige, hvor man fik mad og soveplads, mod at man arbejdede for fattiggården. Findes ikke mere.

Stam-træ: En slags oversigt over din familie.

Hvornår begyndte folk at ”migrere”?

Folk har altid migreret. Men i gamle dage var det meget normalt at folk blev det samme sted hele deres liv. Man blev født ét sted og blev boende der, indtil man døde.

Men i 1800-tallet skete der noget. Inde i de store byer begyndte man at bygge store fabrikker. Og de store fabrikker manglede folk, der kunne arbejde. Så mange fattige bønder rejste fra landet til de store byer for at arbejde. Man troede, at man kunne blive rig, hvis man arbejdede på en fabrik. Men det var hårdt arbejde, og lønnen var dårlig.

Til Amerika!

Så begyndte danskerne at synes, at Danmark var for dårligt og fattigt et land at bo i. Der måtte være bedre andre steder i verden. Fra 1860 og frem til 1920 migrerede 300.000 danskere til Amerika i jagten på et bedre liv.

Hvordan er det at rejse til et fremmed land?

Det kan godt være svært at rejse til et helt nyt land. Man skal lære et nyt sprog, få nye venner, gå i en ny skole. Og man kommer måske til at savne sit gamle liv.

”Søster, du ved ikke, hvordan det er, at leve i en fjern fremmed verden, aldrig at høre sit modersmål, aldrig at møde nogen der kan minde én om den plet på jorden, der hedder *fødeland*.”

Torben Lange rejste til Amerika i 1860 og skrev tit breve til sin søster.

Opgave:

Hvad ville du savne mest, hvis du skulle rejse fra Danmark?

Hvorfor rejser folk?

Der er mange grunde til, at folk rejser. Det kan være eventyr, krig, arbejde eller noget helt andet. Nogle rejser, fordi de har lyst. Andre rejser fordi de er nødt til det.

Opgave:

Folk kan rejse af mange forskellige grunde. Hvor mange grunde kan du komme i tanke om?

Skriv dine ideer her i cirklen:

Migranterne fortæller

På de næste par sider kan I høre tre forskellige historier. De handler alle sammen om nogle børn, der er migreret til andre lande. Nogle af historierne er lange, andre korte. De egner sig godt til højtlesning.

Alfreds historie.

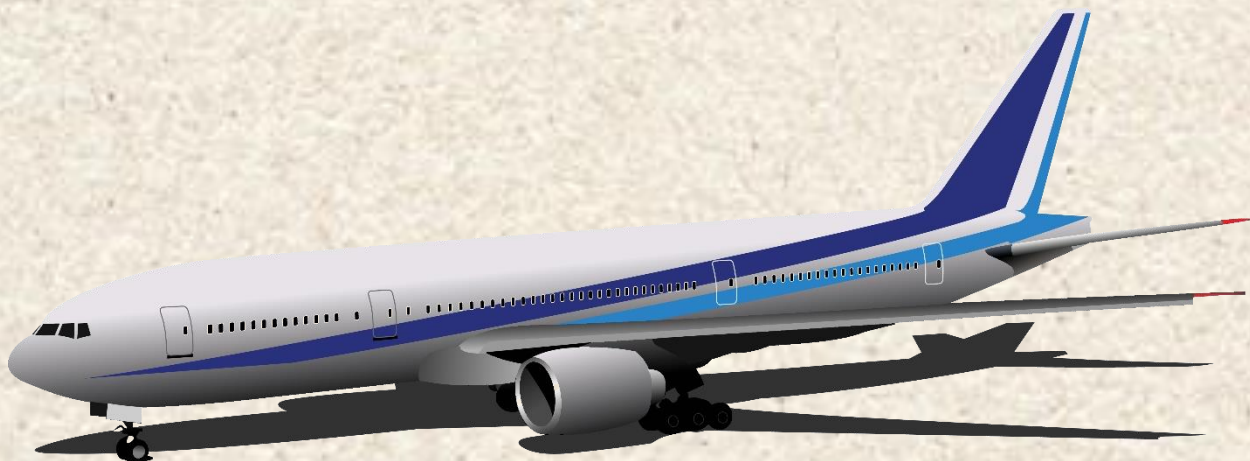
Denne historie handler om Alfred, der rejser til Danmark i 1920 pga. sult.

Farhans historie.

Denne historie handler om Farhan, der rejser til Danmark i 1996 pga. krig.

Marius' historie.

Denne historie handler om Marius, der rejser til Amerika med sin familie i 1892.

Alfreds historie

Navn: Alfred Cruschy

Født i: Østrig

Boede i: Hjørring, Danmark

Kom til Danmark i 1920, 8 år gammel.

Læs højt for klassen

Alfreds historie (lang)

En aften i januar måned 1920 ankom et tog til perronen i Hjørring i Jylland. Ombord på toget var der fyldt med børn i alle aldre. De rejste alene, uden deres forældre. Børnene på toget blev kaldt for "wiener-børn", fordi de alle sammen kom fra byen Wien i Østrig.

Børnene kom til Danmark, fordi der havde været en stor krig. En krig så stor at den blev kaldt "Den Store Krig", og senere "1. Verdenskrig." Wien var næsten blevet totalt smadret, og børnene i byen sultede og var "underernærede". Det betyder, at de ikke har fået mad nok i lang tid og er blevet syge af det. Derfor blev det arrangeret sådan, at børn fra Wien kunne komme til Danmark og holde ferie i 5 måneder. Danmark var nemlig ikke med i 1. Verdenskrig.

Inde i ventesalen i Hjørring ventede to voksne, Rasmine og Andreas, spændt på det barn, de skulle passe. De skulle være plejefamilie for et Wienerbarn, der hed Alfred. Da alle børnene var steget af toget, blev de hentet af deres nye plejefamilie. Rasmine og Andreas fandt Alfred. Han havde et skilt om halsen med sit navn på. Alfred stak med det samme hånden frem til Andreas og kyssede hans hånd. Andreas blev overrasket, for sådan gjorde man jo ikke i Danmark. Det måtte være en østrigsk skik. Alfred talte ikke dansk, men de kunne alle sammen tale lidt tysk sammen. Og så gik det jo fint.

Hjemme hos Rasmine og Andreas var der masser af mad. Alfred spurgte, om han virkelig måtte tage en hel frikadelle til sig selv. I Alfreds familie havde de næsten ikke haft noget mad, og han havde ikke fået nok mad i lang tid. Da Alfred havde fået spist en lille smule af sin frikadelle, så han pludselig meget ulykkelig ud. Han kunne nemlig ikke spise mere, og han ville så gerne blive ved med at spise. Rasmine og Alfred trøstede ham med, at han bare kunne spise videre i morgen. Rasmine og Alfred havde også fået besked om, at underernærede børn helst heller ikke måtte spise for meget på en gang. Efter maden fik han lagkage og varm kakao. Det var første gang i sit liv, at han smagte det.

Alfred var en glad dreng. Det var dog lidt svært at snakke med plejefamilien, men han prøvede nu alligevel, så godt som han kunne, og de morede sig meget over misforståelserne, når de ikke forstod hinanden. De blev meget glade for hinanden.

Efter lidt tid fortalte han Andreas og Rasmine om sit liv i Wien. Alfreds mor var død kort tid inden han kom til Danmark. Hun havde været meget syg. Alfred havde også været syg og havde været på et børnehospital, inden han blev sendt til Danmark. Alfreds far havde hentet ham på hospitalet, og fortalt ham, at hans mor var død. Han havde grædt rigtig meget. Alfreds far var næsten aldrig hjemme. Han var soldat, så han måtte rejse meget væk fra sine børn. Alfred havde også en storebror, Josef, som var fem år ældre. Josef vidste godt hvorfor deres mor var død. Hun var nemlig holdt op med at spise, så hendes børn kunne få al maden. Hun sagde, at hun ikke behøvede så meget mad. Men Josef forstod godt, at hun slet ikke fik nok at spise, fordi hun ville redde sine børn. Andreas blev meget rørt over historien og besluttede sig for at gøre sit bedste for at hjælpe Alfred. Sikke meget han havde været igennem i sit korte liv.

En aften, da Alfred var blevet lagt i seng, sprang han pludselig op og løb ind og lagde sig i Andreas og Rasmines seng. Han sagde, at han ville tale med dem. Så sagde Alfred til Andreas: "Du skal være min Fatter", og til Rasmine sagde han: "Og du skal være min Mutter". Andreas og Rasmine blev meget glade og sagde, at det ville de gerne.

Alfred havde det rigtig godt i Danmark, men den 19. juni skulle han tilbage til Wien. Andreas og Rasmine var dog blevet så glade for Alfred, at de straks prøvede at få ham til Danmark igen, men de fik hele tiden af vide, at det ikke var muligt. Også selvom Alfreds far også syntes, det var bedst, hvis han kom til Danmark igen. Til sidst lykkedes det dog, og i november kom Alfred tilbage til Danmark og fik lov at blive her. Han kom nu i dansk skole. Sproget gav vanskeligheder i starten, og Alfred havde ikke gået i skole i lang tid. Så han var lidt bagefter de andre elever i klassen. Men han kom hurtigt efter det og blev en af skolens flittigste og dygtigste elever.

Alfred endte med at blive boende i Danmark resten af sit liv. Han skrev rigtig mange breve til sin far og bror i Østrig, og når han var væk fra hjemmet i Hjørring, skrev han også mange breve til Andreas og Rasmine, eller Mutter og Fatter som han kaldte dem.

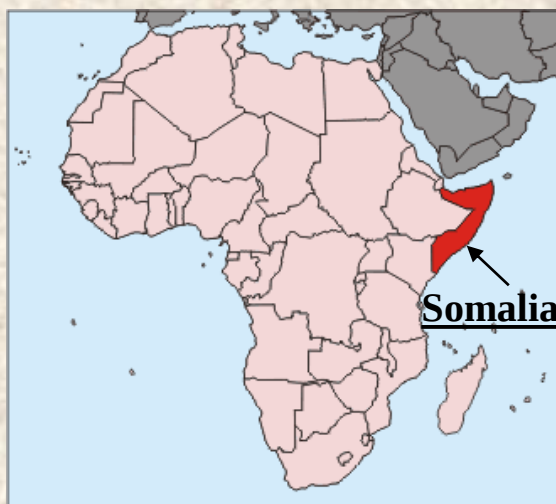

Foto: Andreas og Rasmine, med Alfred i midten og Alfreds navneskilt. Furesø Museer

Foto: Andre Wienerbørn. Røde Kors

Farhans historie

Navn: Farhan

Født i: Somalia

Bor i: Farum, Danmark

Kom til Danmark i 1997, 11 år gammel.

Læs højt for klassen

Farhans historie (kort)

Somalia er et land, hvor der har været borgerkrig i næsten 30 år. Derfor er der mange, der ikke har haft mulighed for at gå i skole.

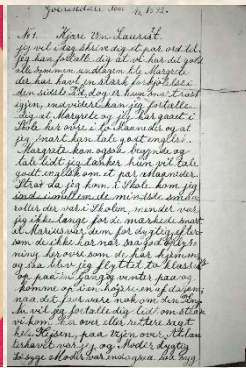
Vi flygtede fra Somalia på grund af krig, da jeg var 11 år. Først flygtede vi til Etiopien. Det ligger ved siden af Somalia. Der fik vi mad og tag over hovedet. Jeg vidste ikke, at vi skulle rejse videre til et andet land. I Etiopien kom vi i skole og fik arbejde. Men så skulle vi rejse videre. Min mor rejste i forvejen, og vi andre blev i Etiopien. Min mor ville til England, men blev stoppet i lufthavnen i Danmark. Der fik hun mulighed for at søge asyl. Vi andre kom først til Danmark senere.

Vi kom til Danmark i november måned. Vi havde shorts og T-shirts på, fordi vi var vant til varme i både Somalia og Etiopien. Men det var rigtig koldt i Danmark. Min mor havde taget jakker med til os i lufthavnen. I starten ville jeg gerne hjem til alt det jeg kendte. Mine venner og resten af min familie. Jeg skulle også pludselig lære et nyt sprog, som jeg aldrig havde hørt om før – dansk.

I starten gik vi i en modtagerklasse. Det er en klasse med andre børn, der er rejst til Danmark og endnu ikke taler dansk. Jeg kunne godt lide at gå i modtagerklasse. Alle var i samme båd. Efter et halv år skulle vi i en almindelig klasse med danske børn. Vi flyttede også til Farum, hvor vi fik en lejlighed. De første 3 måneder i den nye klasse var ikke sjove. Men langsomt begyndte det at gå bedre. Jeg begyndte at forstå sproget og kunne snakke med de andre. Jeg var den eneste mørke i klassen, så det var lidt underligt. Men de andre børn var søde.

Der var mange ting, jeg skulle vænne mig til i Danmark. I starten havde min mor svært ved at forstå, at man ikke trak gardinerne for om dagen, men kun om aftenen. I Somalia er solen så brændende, at man har gardiner trukket for hele dagen. Det var bare en lille ting, som vi syntes var mærkeligt.

Marius' Historie

Navn: Marius Madsen

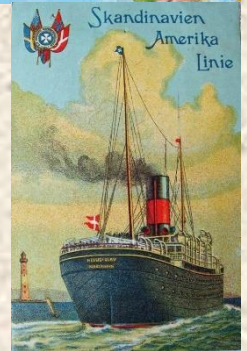
Født i: Danmark

Boede i: Goldendale, Amerika.

Kom til Amerika i 1892, 12 år gammel.

Marius historie (lang)

Læs højt for klassen

Brev fra Marius til hans ven Laurits. Skrevet på gammel dansk.

”Kære Ven Laurits.

Jeg vil i dag skrive et par ord til dig. Jeg kan fortælle dig, at vi alle sammen har det godt, undtagen lille Margrete, der har haft en stærk forkølelse i den sidste tid. Hun er dog snart rask igen. Jeg kan fortælle dig at Margrete og jeg har gået i skole herovre i to måneder, og at jeg snart kan tale godt engelsk. Margrete kan også begynde og tale lidt. Jeg tror, hun vil tale godt engelsk om et par måneder. Da jeg kom i skole, kom jeg i klasse med de mindste smårotter, der var i skolen. Men der var jeg ikke længe. De mærkede hurtigt, at jeg var for dygtig, fordi de ikke har nær så god undervisning herovre, som de har hjemme. Så blev jeg flyttet to klasser op og venter nu på at komme op i en højere klasse af dagene.

Nå det må være nok om den ting. Nu vil jeg fortælle dig lidt om rejsen herover. På vejen over Atlanterhavet var jeg og moder meget søsyge. Moder var endda så syg, at hun måtte ind på hospitalet, hvor hun var i 8 dage. Fader og Margrete derimod klarede det bedre. De var raske hele vejen, og Margrete gjorde naturligvis nar ad mig og kaldte mig et lille pattebarn. Men da vi nåede New York gik det helt over, da vi så alle de herligheder, der er. For det første er der Frihedsgudinden, der står med et æble i den højre hånd med elektrisk lys i. Jeg så også den største hængebro i verden, og for det tredje så jeg den store fæstning, der er forfærdelig høj og smuk med sine store kanoner og mange soldater. Alt det kunne vi se fra skibet.

Men da vi så kom i land, så skulle du bare se en ballade med de næsevise toldbetjente. De tog hvert et stykke af ens tøj og smed det ud på gulvet. Nå, men vi blev færdige der og kom på en slags kreaturbåd, som transporterede os over til Castlegarden, hvor vi blev plaget endnu værre. Vi blev da omsider også fri og kom ned i en ny båd. Denne gang i en båd, der næsten var indrettet som et hotel med store sale med elektrisk belysning. Denne båd transporterede os til New York, som var storartet at se på.

Jernbanerne kørte oven på husene og nede under jorden, og sporvognene kørte på elektricitet. Vi blev stuvet ind i en sporvogn som svin og kørte langs gader, hvor der var 10 etages høje huse med store butikker. Så kom vi til en station, hvor der ventede os en båd, som sejlede os videre til en ny jernbanestation. Næste morgen steg vi på et tog, og så begyndte køreturen. Vi havde kørt en halv time, da det pludselig blev sort for vores øjne. Vi kørte gennem en tunnel i næsten et kvarter.

Sådan gik det dag ud og dag ind, indtil vi kom til en stor ørken. Der var ikke andet at se end sand og en hel masse skeletter og halvdøde vilde heste og køer. Så gik det rask fremad, og vi kørte over mange heste og køer, der stod ude på togsprettet. Så var det en dag, at vi kom til en stor bro, som løb over en stor flod, meget højt oppe. Da vi kørte ud på broen, blev det en orkan, som jeg aldrig har set mage. Skummet fløj nede fra floden helt op til os, og toget lagde sig næsten helt over på den ene side. Der kunne let være sket en stor ulykke, men orkanen standsede heldigvis igen. Rejsen var meget smuk med store vandfald og høje bjerge med skov på toppen.

Endelig kom vi til den sidste station, hvor vi overnattede. Næste morgen kørte vi i vogn til Goldendale og blev sat af ude på onkel Alberts farm. Han blev naturligvis meget glad for og se os, og vi for at se ham. Han fortalte, at han havde købt en sadel til mig og at jeg kunne låne en af hans heste.

Nu er det vinter, og vi har 3 fod sne. Hjemme i Danmark er der vel også sne? Nu har vi ferie fra skolen en uge, så nu har jeg tid til at skrive et par ord til dig. Her bor foruden os, også en anden dansk familie som er rigtig rare folk. Deres navn er Nielsen. De har 2 drenge og 2 piger. Drengene er mine lege- og skolekammerater, og pigerne er Margretes kammerater. Nu kan jeg ikke finde på mere at skrive om.

Hils din fader og moder og brødre og søstre, og alle de gamle skolekammerater. Også du selv, gamle legekammerat, er hilset og ønsket en glædelig jul og et godt nytår.

Fra din hengivne ven. Marius Madsen

P.S. Skriv snart, og fortæl mig hvordan Teoder fra Fattiggården har det. Og husk at hilse Julius Andersen fra mig og bed ham skrive til mig. Hils ham nu og ønsk dem alle en glædelig jul og et godt nytår.”

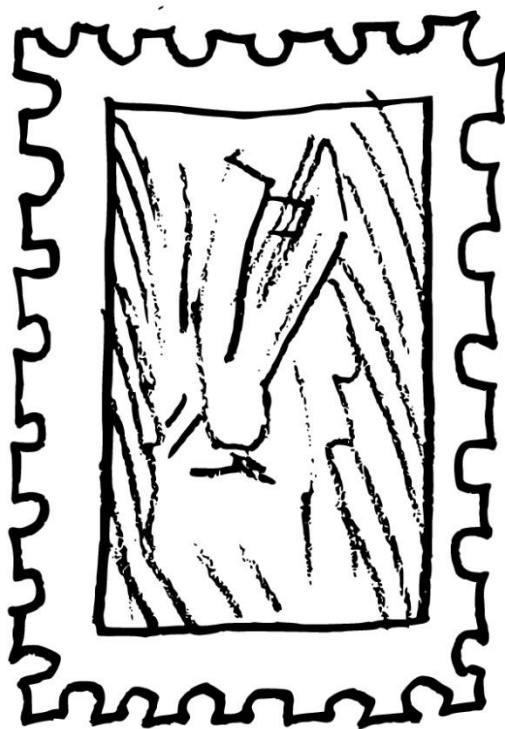
En klasse i stavning.

Søsyge. Udvandrerne måtte igennem søsygens kvaler på rejsen. Her hjælper en mand sin kone, mens hun ofrer til vejrguderne.

Opgave:

Nu har du læst alle tre historier. Forestil dig, at du er enten Marius, Farhan eller Alfred. Skriv et postkort til dine venner, om hvad du har oplevet som Farhan, Marius eller Alfred.

Skriv her:

Lav et interview

Som Farhan, Marius og Alfred fortalte, så kan det være svært at flytte til et nyt land. Men det kan faktisk også være svært at flytte fra én del af Danmark til en anden. Måske har du selv prøvet at flytte? Du skal nu lave et interview. Et interview er, når du spørger en person om en masse ting. Find en person i din familie som har prøvet at flytte, og interview personen.

Interviewspørgsmål:

Hvad hedder du? _____

Hvor blev du født henne? _____

Hvor kommer dine forældre fra? _____

Har du prøvet at flytte? _____

Har du prøvet at bo i et andet land/by? _____

Hvordan var det at komme til et nyt land/by? _____

Hvor gik du i skole henne? _____

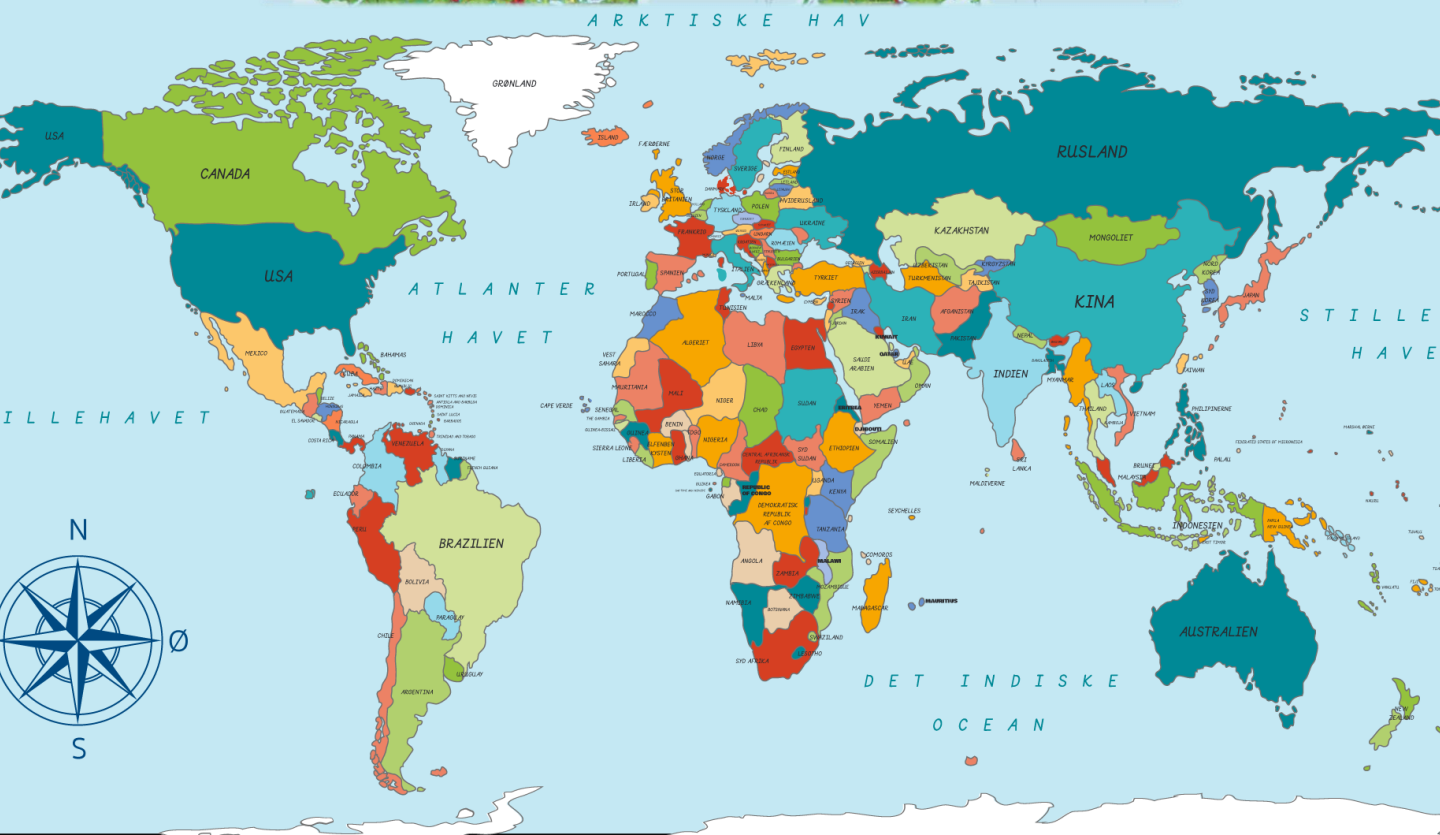
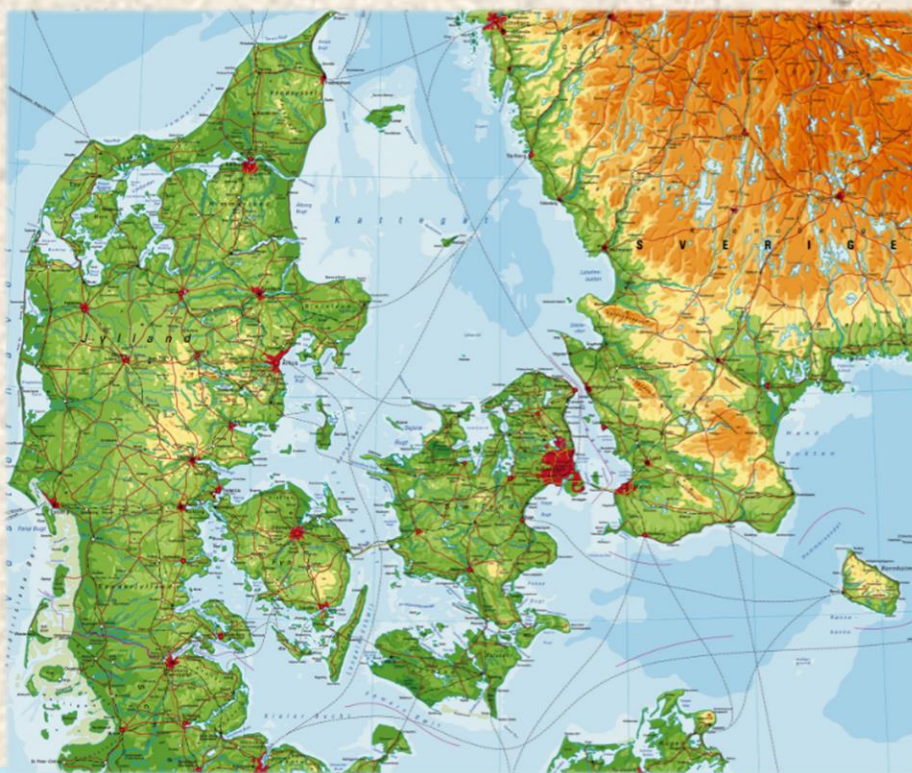
Var det svært at starte i en ny skole? _____

Skulle du lære et nyt sprog? _____

Var maden anderledes det nye sted? _____

Tegn streg mellem landene

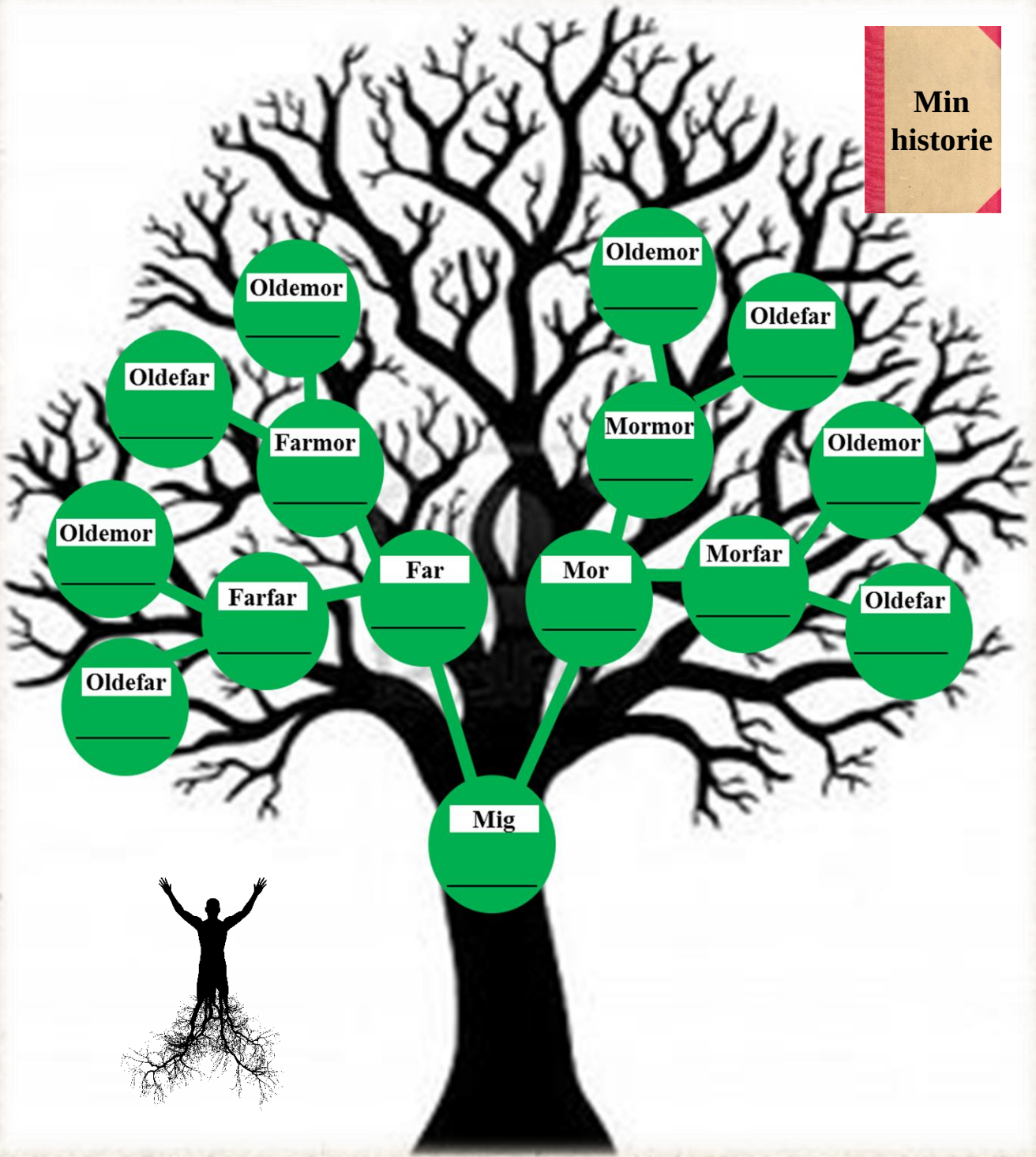
Har du prøvet at flytte? Find det sted du er født på kortet. Derefter tegner du en streg med en rød tusch mellem de forskellige steder du har boet. Har du kun boet i Danmark, bruger du Danmarkskortet, og har du boet i udlandet, kan du bruge verdenskortet. Når du har tegnet din egen "rejse" kan du gøre det samme med din familie. Her bruger du en blå tusch.

Lav dit eget stamtræ

Et stamtræ er en betegnelse for ens familie. Dit stamtræ starter med dig, og så er alle grenene på træerne din familie. Nogle kan spore deres familie mange 100 år tilbage, måske endda 1000 år. Hvor langt tilbage mon dit stamtræ går?

Opgave: Lav et mini-stamtræ.
Under hver gren skriver du navnene på dine familiemedlemmer. Du må gerne lave videre på træet og se hvor stor trækronen kan blive. Hvem var mon dine oldeforældres forældre?

Min
historie